

Inspraak wil maar niet vlotten

Loman Leefmans

Leiden ■ Participatie en inspraak, het wil maar niet vlotten in Leiden. Er passeert geen bouwproject de revue of gefrustreerde buurtbewoners klagen dat er niet of nauwelijks naar ze is geluisterd. Zelfs bouwethouder Fleur Spijker (D66) geeft nu schoorvoetend toe dat het wel opvallend vaak misloopt. „Vooral de communicatie gaat niet altijd even goed, maar aan de andere kant is Leiden geen weiland waarin je vrijelijk kan bouwen. We kunnen gewoon niet over alles participeren.”

Toch was dat na de verkiezingen twee jaar geleden wel de nadrukkelijke insteek van het huidige progressieve stadsbestuur. D66, Groen-Links en PvdA willen dat er in Leiden heel veel nieuwe woningen komen, maar er mag geen baksteen op de andere gemetseld zonder dat buurtbewoners daar uitvoerig hun zegje over hebben kunnen doen.

Aldus geschiedde, meer nog dan voorheen, maar de uitkomst van al die bijeenkomsten, klankbordgroepen en schriftelijke reacties is zelden rooskleurig. „We mochten een tijdje om een maquette heen draaien. Dat was zo'n beetje onze enige inbreng”, vertelde Zuidwest-bewoner George Lubeck over de presentatie van een bouwproject langs de Churchillaan.

Uitzonderingen

Uiteraard zijn er uitzonderingen. Dat de Garenmarkt momenteel een groen en autoloos plein wordt, is een idee van buurtbewoners, niet de gemeente. Het plan om alle losse bouwprojecten in het Morskwartier in een allesomvattend wijkplan te stoppen, is een idee van buurtbewoners, niet de gemeente. En toen er vanuit de Merenwijk bakken vol kritiek kwam op het inspraakproces rond winkelcentrum Kopermolen, begon de gemeente helemaal opnieuw, met een schone lei. Datzelfde gebeurde rond de beoogde herinrichting van het Roomburgerpark, al probeerde de gemeente om het aantal uitgesproken tegenstanders te beperken bij nieuwe bijeenkomsten en vergaderendes. Later deze week volgt het resultaat.

Toch slaat de weegschaal ontegen-

Een druk bezochte inspraakbijeenkomst in Het Gebouw over het Lead-project.

ARCHIEFFOTO HIELCO KUIPERS

zeggelijk uit naar het aantal gevallen waarbij het ronduit fout ging. Bij het Meas-project, eveneens in Zuidwest, meldde buurtbewoner Marco Schouten: „In ruim twee jaar tijd blijkt er geen ruimte voor de wethouder of zijn team om een gesprek met ons te voeren.” Tweehonderd meter verderop, bij project Watergeuskade, organiseerde de welwillende bouwer een bijeenkomst met buurtbewoners. Hij werd echter teruggefloten door de gemeente die geen informatieachterstand duldde.

Het trieste dieptepunt is waarschijnlijk de kwestie rond het La-

kenpark waar de relatie tussen buurtbewoners en gemeente-medewerkers dusdanig verhit raakte dat wethouder Paul Dirkse (D66) tussenbeide moest komen. Hij gelastte een afkoelingsperiode in en stuurde daarna een verse ambtenarenploeg het veld in die wel tot overeenstemming kwam met de wijk.

Schietschijf

Daarmee is ook direct de gevoelige snaar van vrijwel alle inspraak blootgelegd. Terwijl raad en college veelvuldig participatie preken, ligt de uitvoering bij de ambtenaren.

Die zijn er niet allemaal even goed in bedreven om het hoofd koel te houden, wanneer ze als schietschijf fungeren voor een spervuur aan klachten en kritiek van buurtbewoners. Bovendien worden ze vaak ook met schier onmogelijke missies de wijk ingestuurd, bijvoorbeeld doordat enige speelruimte over de omvang van een voorgesteld bouwplan ontbreekt.

Daarin schuilt mogelijk de verklaring dat buurtbewoners mopperen over het dedain waarmee ze soms worden behandeld. Of, zoals onlangs bij de Kaasmarktplannen, dat

buurtbewoners te horen krijgen 'dat ze toch geen verstand hebben van stedenbouw.' Met als gevolg dat er na jaren inspraak niet één door de bewoners aangedragen aanpassing is overgenomen, zo constateerden de betrokken wijkverenigingen.

Dat er nu vrij plotseling een politieke discussie over de stand van de inspraak is ontstaan, komt opvallend genoeg niet door mega-projecten als Lead, Ananas of het Stationsgebied. De aanstichter is het bescheiden plannetje aan de Bloemistenlaan, voor 33 nieuwe woningen. Ook daar voelden omwonenden, die pleitten voor een andere ingang van de bijbehorende parkeergarage, zich niet goed behandeld. Ze moesten bijvoorbeeld dreigen met een wob-procedure om achtergrondinformatie boven tafel te krijgen.

Cursus

Voor de Leidse oppositiepartijen is daarmee de maat vol. Terwijl raads-lid Josine Heijnen (CDA) zich hardop afvraagt hoe het bij zo'n klein project nu wéér zo kan mislopen, hebben Harbert van der Kaap (Partij voor de Dieren) en Maarten Kersten (Partij Sleutelstad) hun oordeel klaar. Ambtenaren die ter verdediging van een bouwproject de wijk in worden gestuurd, moeten eerst op cursus.

Verantwoordelijk wethouder Spijker laat zich daar niet over uit. Maar volgens haar moeten raadsleden eraan wennen dat inspraak en participatie er zelden toe leiden dat alle partijen tevreden huiswaarts keren. „De bouwopgave in Leiden knelt, je zit al snel in de leefomgeving van bewoners die er ongetwijfeld last van gaan ondervinden. En je kan nu eenmaal niet blijven doorparticiperen tot iedereen tevreden is, want dat lukt niet. Op een gegeven moment móét je knopen doorhakken.”

Mooi gesproken, vindt ook de oppositie, maar dat moet dan wel bij elk afzonderlijk project duidelijk zijn voor buurtbewoners. Of die voorlopige conclusie ook leidt tot nieuwe Leidse inspraakregels, daar gaat de gemeenteraad zich de komende maanden over buigen. Heijnen geeft alvast een ogenschijnlijk simpel voorzetje. „Geef nog duidelijker vooraf aan waarover geparticipeerd kan worden en waarover niet.”